

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Under det danske formandskab er det som bekendt lykkedes at få vedtaget det nye, store rammeprogram for årene 1987–1991 på i alt 50 mia. kr., hvoraf Danmark betaler ca. 2 pct. eller knap 150 mio. kr. om året.

Til gengæld for denne udgift får vi en meget pæn andel af kontrakterne, ca. 3½ pct. i årene 1983–1986. Vi får altså mere, end vor andel berettiger til. I ESPRIT-programmet deltager f.eks. mere end 30 danske virksomheder.

Med Europæisk Fælles Akt er forskning blevet opprioriteret i EF, og med rammeprogrammet har EF vist omverdenen, at europæerne kan samarbejde, og at forskningssamarbejdet tilmed omfatter europæiske lande uden for EF.

Blandt de særprogrammer, som jeg gerne vil fremhæve, er især de teknologi- og industrirettede programmer såsom ESPRIT II til 13 mia. kr. og RACE til 4,4 mia. kr. Der er også andre store programmer såsom tropemedicin- og tropelandbrugsprogrammet på 640 mio. kr., det medicinske program, der bl.a. vedrører AIDS og kræft, på 480 mio. kr. og fiskeriprogrammet på 240 mio. kr. Jeg kunne også have nævnt BRITE og mange andre programmer.

I COST-samarbejdet såvel som i Eureka-samarbejdet deltager 19 europæiske lande inklusive alle fem nordiske lande. Jeg har i øjeblikket æren af at være formand for Eureka og slutter formandskabet med en ministerkonference i juni i København.

For at et samarbejdsprojekt kan få Eureka-status, skal der deltage mindst 2 partnere fra forskellige lande. Der skal være tale om højteknologi med mulighed for industriel udnyttelse. Det offentlige tilskud er beskedent i Danmark såvel som i de øvrige lande. I Danmark er der afsat foreløbig 237 mio. kr. frem til 1991. Så vidt Eureka.

Også det europæiske rumforskningssamarbejde ekspanderer, og Danmark er med her med en hel eller en halv procent i de tre nye store programmer: Ariane-raketten, Hermes-rumfærgen og Columbus-rumstationen. Det er dyrt, men det er også af stor værdi for den danske elektronikindustri, som til gengæld har lovet at sikre, at den erhvervede knowhow kommer så mange virksomheder til gode som muligt.

Tilsammen betaler Danmark årligt ca. 70 mio. kr. til grundforskning inden for partikel- og kernefysikken. Jeg vil også gerne nævne det

astronomiske samarbejde i ESO, det molekylærbiologiske samarbejde i EMBL samt NATO's civile videnskabelige program, som bl.a. bidrager til udveksling af forskere.

Med hensyn til ESO's nye spejlteleskop i Andesbjergene – vi kommer vidt omkring i denne redegørelse – har regeringen foreløbig sagt nej, men hvis præmisserne for denne beslutning ændres, er regeringen naturligvis villig til også at tage denne beslutning op til fornyet overvejelse. Jeg vil lægge vægt på de råd, jeg får fra forskningsrådene også i denne henseende. Der skal jo prioriteres, selv om bevillingerne er stigende.

Det lykkedes desværre ikke for nogle år siden at få den kæmpestore synkrotronstrålingsfacilitet til Risø. Til gengæld er det som nævnt lykkedes at tegne en billig og nyttig aktie i fællesskab for de nordiske lande i den facilitet, som nu opbygges i Grenoble. Denne nordiske konsortiedannelse peger fremad; hvor Danmark normalt skulle have betalt et par procent for sin andel, har de nordiske lande her fået fuld adgang til forskningsfaciliteten gennem et samlet bidrag på 4 pct. For Danmark betyder det en udgift på 5 mio. kr. om året i 10 år.

På et forskningsministermøde i OECD i oktober 1987 foreslog den amerikanske forskningsminister, at forskningssamarbejdet blandt OECD's medlemmer burde styrkes, bl.a. ved en fælles målsætning om, at alle skal bidrage, og at der skal være åbenhed om forskningen. Det er klart i Danmarks interesse, hvis vi på denne måde kan styrke den globale dimension i forskningen.

Men den frie udveksling af forskere og forskningsresultater har naturligvis visse begrænsninger. Det er som bekendt et grundprincip for dansk deltagelse i det internationale samarbejde, at samarbejdet ikke omfatter militærforskning, og dele af den kommercielle forskning er også lukket land.

Jeg kan forsikre, at regeringen på alle felter vil styrke den internationale dimension og herunder også den nordiske så meget, som det lader sig gøre, i dansk forskning. Der er sket meget i de forløbne år, og mere er på vej.

Forhandling

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal takke ministeren for svaret, som jeg